

Tablo 3'e bakıldığında deney ve kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin tasarımlarının puanlanmasında dereceli puanlama anahtarından elde edilen toplam puanlar arasındaki farklılık incelenmiştir. Deney grubunda bulunan öğrencilerin puanları (30,76) ile kontrol grubunda yer alan öğrencilerin puanları (20,61) arasında $t_{(20)}=6,03$, $p=,000<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Bu anlamlı farklılık, deney grubunda yer alan öğrenci tasarımlarına verilen toplam puanların ortalamasının, kontrol grubunu oluşturan öğrencilerin toplam ortalama puanlarından daha yüksek olmasından kaynaklıdır.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Sanat, insanlık tarihiyle birlikte var olmuş teknolojik ve fikirsel gelişmeler ışığında değişiklikler göstermiştir. Nitekim, 20. yüzyılın başlarında hızla artan nüfus ve bunun sonucunda ortaya çıkan tüketim kültürü, teknolojik gelişmeler, reklamcılık vs. sanatta ve birçok alanda etkileri hissedilen değişimlere neden olmuştur. Artık gündelik nesnelere reklamların da yardımıyla önemini çabuk yitiren değersiz şeylere dönüşmeye başlamıştır. Bu durum her dönem olduğu gibi yaşanan olumsuzluklara kayıtsız kalamayan sanatçıları harekete geçirmiştir. Bu bağlamda Modern sanat yapıtında sanat dışı malzeme kullanımının ilk örneklerine Kübizm döneminde rastlanmaktadır. Özellikle Picasso ve çağdaşı sanatçılar ile başlayan bu düşünce çemberinde geleneksel anlamda resim yüzeyine sürülmesi gereken boyanın yerine, kum, talaş, eski gazete parçaları, ağaç ile metal parçaları, tel vb. birçok sanat dışında işlevi olan malzemeleri sanat yapıtı oluşturmak için değerlendirmişlerdir. Çağdaş sanatçının yaratma sürecinde kullandığı malzemeler için, atıkların yer aldığı çöplükler ve hurdalıklar birer alternatif bölge olmuştur.

Atık nesnelere geri dönüşüm yoluyla sanat yapıtında yeniden anlam kazanması, sadece tüketen değil de aynı zamanda üreten bireylerin oluşması için zemin hazırlamaktadır. Atık malzemeleri sanatsal bir çalışmaya dönüştürerek, başarı duygusu yaşayan öğrencinin özgüveninin arttığı, estetik yönünün geliştiği söylenebilir. Bu bağlamda öğrencilerin farklı özelliklerdeki malzemelerle çalışması, bunları bir araya getirerek anlamlı bir bütün oluşturma çabası öğrenciyi analitik düşünmeye sevk eder ve zihinsel açıdan gelişimine katkı sunarak yaratıcı ve üretici yanlarını ortaya çıkarabilmesini sağlar. Bu sayede de öğrencide özgüven duygusu gelişir. Buradan hareketle Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yapılmış olan "Görsel sanatlar dersinde üç boyutlu tasarımların öğretilmesinde atık nesnelere yapılacak çalışmaların katkısı" isimli yüksek lisans tezinden yararlanılarak oluşturulan bu araştırma ile atık nesnenin Görsel Sanatlar Dersi dahilinde kullanımının öğrencilere üç boyutlu çalışmaları öğretmede yarar sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda hazırlanan puanlama anahtarının, uzman değerlendirmeleri sonucunda çıkan ortalama puanları, deney ve kontrol grupları arasında anlamlı yönde bir farklılık olduğunu göstermektedir. Kontrol grubunu oluşturan öğrenciler kâğıt, karton, mukavva vb. malzemelerle oluşturmak istedikleri formlarda deney grubu öğrenci çalışmaları kadar başarılı olamadığı anlaşılmıştır. Deney grubu öğrencileri zaten belli bir üç boyut forma sahip olan atık ve hazır nesnelere tasarımlarında başarılı bir şekilde kullanmışlardır. Bu bağlamda atık nesnelere çeşitli olması çalışma sürecinde alınacak verimi artıracığından her kademe için ders öğretmenlerinin gözetiminde uygun atık nesnelere toplanabileceği bir banka oluşturulması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Alakuş, A. O., & L. Mercin (Ed.). (2011). *Sanat eğitimi ve görsel sanatlar eğitimi*. Ankara: Pegem.
- Artut, K., & Pekmezci, H. (Ed.). (2010). *Güzel sanatlar eğitiminde özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Atalayer, F. (1994). *Görsel sanatlarda estetik iletişim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Boydaş, N. (2004). *Eleştiriye giriş ve resim eleştirileri*. Ankara: Gündüz.
- Çapar, M. (2008). İlköğretim ikinci kademe görsel sanatlar eğitimi dersinde üç boyutlu çalışmaların önemi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(4), 114-124. 17 Şubat 2016 tarihinde <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423874897.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Erden, M., & Akman, Y. (2014). *Eğitim psikolojisi gelişim – öğrenme – öğretme*. Ankara: Arkadaş.
- Erinç, M. S. (2006). Sanat anlayışı nasıl kazandırılır, nasıl edinilir, İ. San & Ç. İlhan (Ed.), *Sanat eğitiminde sanat biliminin rolü* (51-67). Ankara: Naturel.
- Etike, S. (1995). *Sanat eğitimi yazıları*. Ankara: İlke.
- Gökay, M. (2019). Görsel sanatlar eğitimi. A. O. Alakuş & L. Mercin (Eds), *Sanat eğitimi ve görsel sanatlar öğretimi içinde* (s. 13-18). Ankara: Pegem.
- Karagöl, R. (2016). *Görsel sanatlar dersinde üç boyutlu tasarımların öğretilmesinde atık nesnelere yapılacak çalışmaların katkısı*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Kaptı, H. (2005). *Atık nesnelere sanatta yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Mercin, L. (2019). Sanat nedir? A. O. Alakuş & L. Mercin (Eds), *Sanat eğitimi ve görsel sanatlar öğretimi içinde* (s. 1-12). Ankara: Pegem.
- Okan, K. B. (2011) Günümüz sanat eğitiminde sosyal sorumluluk projeleri ve heykel eğitimi. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(3), 367-371. 24 Mart 2015 tarihinde <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/inustd/article/view/1027000032/1027000031> sayfasından erişilmiştir.
- Oskay, A. Kübist kolâjlar. (2003) *İstanbul Kültür Üniversitesi Dergisi*, 3(3), 53-54. 7 Nisan 2015 tarihinde <http://openaccess.iku.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11413/285/IKUGuncesiFenveMuh.Bilm.Cilt1Sayi3Mart2003A.Oskay.pdf?sequence=1&isAllowed=y> sayfasından erişilmiştir.
- Özsoy, V. (2015). *Görsel Sanatlar Eğitimi*. Ankara: Pegem.
- Özsoy, V., & Ayaydın, A. (2016). *Görsel tasarım öge ve ilkeleri*. Ankara: Pegem.
- Senemoğlu, N. (2011). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem.
- Taşpınar, M. (2012). *Kuramdan uygulamaya öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Elhan Kitap.
- Tepecik, A., & Toktaş, P. (2014). *Güzel sanatlar fakültelerinde temel sanat eğitimi*. Ankara: Gece Kitaplığı.
- Tunalı, İ. (2011). *Estetik beğeni*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yurtsever, H. (2014). *Kozmos - kaos – kübizm*. Ankara: Detay.

Zırhlı, K. (2009). *Atık ve hazır nesnelerin sanat objesine dönüşümü*. Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.